

گزارش دبیرکل سازمان ملل متحد به پنجاه و هشتمین اجلاس کمیسیون مقام زن

عکس: مهرخانه

دبیرکل در گزارش خود با استناد به جدیدترین اطلاعات، پیشبرد اهداف توسعه هزاره را از منظر زنان و دختران مورد ارزیابی قرار داده است.

گزارش دبیرکل سازمان ملل متحد با موضوع «چالش‌ها و دستاوردهای اجرای اهداف توسعه هزاره برای زنان و دختران» مربوط به پنجاه و هشتمین اجلاس کمیسیون مقام زن انتشار یافت.

به گزارش مهرخانه، دبیرکل در گزارش خود با استناد به جدیدترین اطلاعات، پیشبرد اهداف توسعه هزاره را از منظر زنان و دختران مورد ارزیابی قرار داده است.

هدف 1: محو فقر مفرط و گرسنگی

مطابق این گزارش، در فاصله سال‌های 1990 تا 2010، سهم افرادی که روزانه با درآمد کمتر از 1.25 دلار زندگی می‌کنند (افراد مبتلا به فقر مفرط)، از 47 درصد به 22 درصد کاهش یافته است.

همچنین این آمار در بسیاری کشورها و مناطق جهان نیز سیر نزولی داشته است، چنانچه در آسیای غربی (چین) این رقم از 60 درصد در سال 1990 به 12 درصد در 2010 کاهش یافته است و یا در آسیای جنوبی از 51 درصد به 30 درصد رسیده است.

از آنجایی که آمارها در اغلب موارد مبتنی بر اطلاعات کسب شده از درآمد خانوار است، لذا ارزیابی وضعیت زنان و دختران در رابطه با فقر قدری دشوار تلقی شده است؛ چراکه دقیقاً نمی‌توان سهم زنان و دختران را در مقایسه با مردان و پسران، از درآمد خانوار محاسبه کرد. همچنین از کارخانه‌داری زنان و ساعات طولانی آن و نیز فقدان کنترل زنان بر درآمد خانوار؛ به منزله نابرابری‌هایی یاد شده است که همچنان علیه زنان جریان دارد.

از سوی دیگر بر آسیب‌پذیری بیشتر زنان در مقابل فقر و عدم اقدام مقتضی برای آن تأکید شده است؛ چراکه عوامل متعددی از جمله نورم‌های اجتماعی تبعیض‌آمیز که حقوق زنان را برای اشتغال محدود می‌کند، مسئولیت‌های خانوادگی زنان ناظر بر مراقبت و نگهداری از افراد، نابرابری‌ها در بازار کار و درآمد پایین‌تر زنان، موجب شده است که زنان در مقایسه با مردان بیشتر در معرض فقر داشته باشند.

از وابستگی اقتصادی زنان به شوهر یا والدین و دیگر اعضای خانواده نیز به‌عنوان عاملی یاد شده که آسیب‌پذیری زنان را در مقابل فقر افزایش می‌دهد.

اشتغال کامل زنان از جمله دیگر اهداف است. در فاصله سال‌های 2000 تا 2012، نرخ اشتغال زنان از 48.6 درصد به 47.9 درصد افزایش یافته و این آمار برای مردان از 73.8 درصد به 72.7 درصد است. به این ترتیب هنوز نرخ اشتغال زنان 24.8 درصد از مردان کمتر است. نرخ بیکاری زنان خصوصاً در خاورمیانه، آفریقای جنوبی و آسیای جنوبی بیش از سایر مناطق ارزیابی شده است.

در رابطه با آمار گرسنگی و سوءتغذیه در میان زنان و دختران، نیز مطرح شده که 41.8 درصد زنان باردار در جهان از فقر آهن و دیگر مواد ضروری رنج می‌برند. فقدان دسترسی زنان به منابع تولید نیز تأثیر به‌سزایی در عدم دسترسی به غذا و توزیع نامناسب تغذیه داشته است.

هدف 2: دستیابی به آموزش ابتدایی در سطح جهان

در رابطه با آموزش ابتدایی دختران، مطابق آمار موجود، موفقیت قابل ملاحظه‌ای محقق شده است. فقر به عنوان مهم‌ترین عامل بازدارنده دختران و پسران از حضور در مدارس شمرده شده است؛ اگرچه جنسیت نیز در این رابطه عامل مهمی به شمار می‌رود، تا آنجا که در مناطق بسیار فقیر 31 درصد دختران و 28 درصد پسران از مدارس ابتدایی محروم می‌شوند و این شکاف جنسیتی در مناطق تحصیلی بیشتر نیز می‌شود.

هدف 3: ارتقای برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان

علی‌رغم پیشرفت‌هایی که در رابطه با افزایش سهم دختران در امر آموزش در مناطق مختلف جهان حاصل شده، هنوز نگرانی عمده‌ای ناظر بر امنیت و ایمنی دختران در محیط مدارس وجود دارد.

علاوه بر دستاوردهای حوزه اشتغال برای زنان، موضوع افزایش تعداد زنان در پارلمان و روند تصمیم‌گیری نیز بخش مهمی از برابری جنسیتی به شمار می‌رود. چنانچه این آمار از 12 درصد در سال 1997 به 21 درصد در سال 2013 رسیده است.

با این حال بنا به گزارش دبیرکل، هدف سوم از اهداف توسعه هزاره موضوعات مهمی چون خشونت علیه زنان، نابرابری در امور مراقبتی بدون مزد، دسترسی محدود زنان به اموال، نقض حقوق و سلامت جنسی و باروری و مشارکت نابرابر در تصمیم‌گیری خصوصی و عمومی فراتر از سطح پارلمان را از قلم انداخته است و با توجه به قلمروی مضیق آن، چنین مسائلی را در بر نمی‌گیرد.

هدف 4: کاهش مرگ و میر کودکان

از سال 1990 تاکنون، آمار مرگ و میر کودکان در مناطق مختلف جهان به شدت رو به کاهش اعلام شده است، چنانچه در سال 1990 از هر 100 تولد، 90 مورد مرگ گزارش شده بود؛ در حالی که این رقم در سال 2012 به 48 مورد کاهش یافته است.

نکته قابل ذکر آنکه علی‌رغم کمتر بودن احتمال مرگ و میر کودکان دختر با توجه به عوامل مختلف از جمله مقاومت بیشتر آنها در مقابل عوامل بیماری‌زا و غیره، اما در برخی مناطق از جمله آفریقا به دلیل رویه‌های نامطلوب، مرگ و میر دختران زیر 5 سال، بیش از پسران گزارش می‌شود.

هدف 5: بهبود سلامت مادران

فقدان یا کمبود دسترسی مادران به خدمات و امکانات درمانی، سلامت آنها را در برخی مناطق جهان با مشکل جدی مواجه کرده است. چنانچه در سال 2011 از 135 میلیون تولد در جهان، 46 میلیون مورد آن بدون مراقبت و برخورداری از خدمات سلامت حرفه‌ای بوده است. این امر خصوصاً در مناطق روستایی و گروه‌های فقیر، بسیار آسیب‌زا تلقی شده است.

سقط جنین غیرایمن نیز از جمله عوامل مرگ و میر مادران شمرده است، چنانچه در سال 2008، بنا بر گزارشات موجود، 13 درصد از کل مرگ و میر مادران ناشی از آن اعلام شده است.

هدف 6: مبارزه با ایدز، مالاریا و سایر بیماری‌ها

از سال 2001 تعداد زنان مبتلا به ایدز در جهان روبه افزایش اعلام شده است. حدود 80 درصد زنان مبتلا به ایدز، در آفریقا زندگی می‌کنند، 9 درصد در آسیای جنوبی و جنوب شرقی، 3 درصد در آمریکای لاتین و 3 درصد در اروپای شرقی و آسیای مرکزی.

آمار ابتلا به ایدز در مورد زنانی که مبادرت به فحشاء می‌کنند، بسیار بالا و حدود 30 درصد از مبتلایان زن را این گروه تشکیل می‌دهند. در این زمینه انجام اقدام مؤثر دولت‌ها، ضروری قلمداد شده است.

هدف 7: تضمین پایداری زیست محیطی

نقش زنان و دختران در راستای تحقق محیط زیست پایدار، کلیدی و مهم ارزیابی شده است. البته عواملی چون نابرابری جنسیتی، انجام کارهای بدون مزد، وابستگی زنان در زمینه بهره‌برداری از منابع طبیعی در آسیب‌پذیری بیشتر زنان در مقابل تغییرات آب و هوایی و بلایای طبیعی مؤثر دانسته شده است. محدودیت دسترسی به آب سالم نیز معضل مهمی به شمار می‌رود که زنان و دختران را بیشتر تهدید می‌کند.

هدف 8: گسترش مشارکت جهانی برای توسعه

در راستای تحقق مشارکت جهانی نیز به عواملی چون برابری در آموزش، توانمندسازی زنان و نقش مؤثر رسانه اشاره شده است. تا پایان سال 2013، تخمین زده شده است که 39 درصد از جمعیت جهان از اینترنت استفاده کرده‌اند. با این حال در مورد کاربری اینترنت شکاف جنسیتی زیادی وجود دارد؛ به گونه‌ای که در سطح جهان 39 درصد زنان و 41 درصد مردان به آن دسترسی دارند. این آمار در کشورهای در حال توسعه کمتر هم می‌شود؛ به گونه‌ای که 29 درصد زنان و 33 درصد مردان به اینترنت دسترسی دارند.

دبیرکل در گزارش خود به پنجاه و هشتمین اجلاس کمیسیون مقام زن، بر موضوع برابری جنسیتی و سازوکارهای تقویت آن در جوامع مختلف، تأکید ویژه‌ای داشته و اجرای آن را در ذیل تحقق کلیه اهداف توسعه هزاره مورد توجه قرار داده است.

12 اسفند 1392

منبع: <http://goo.gl/BbI3wf>